

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته فناوری اطلاعات سلامت

عنوان:

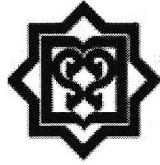
طراحی و ارزیابی وب سایت اسکیزوفرنی و تاثیر آن بردانش سلامت خانواده
های مبتلایان به بیماری اسکیزوفرنی

توسط: فاطمه سادات طباطبایی خدادادی

استاد راهنما: دکتر لیلا احمدیان

استاد مشاور: دکتر شهرزاد مظهري

سال تحصیلی: ۱۳۹۵-۱۳۹۶

Kerman University of Medical Sciences

A Thesis Presented to the Degree of MSc in Health Information Technology

Title:

Developing and evaluation of Schizophrenia website and assessing its impact on health knowledge of families of Schizophrenia patients.

By: Fateme Sadat tabatabaei

Supervisor:

1- Dr. Leila Ahmadian

Advisors:

1-Dr. Sahrzad mazhari

Year: 2017

چکیده

مقدمه: رشد سریع فناوری اطلاعات و گسترش اینترنت در اقصی نقاط گیتی، جوامع انسانی را به سوی دریافت سریع تر اطلاعات سوق می دهد. در این بین یافته های پزشکی به دلیل اهمیت کاربرد در حیات انسانها، مورد توجه بیشتری واقع شده است. چه بیماران و چه مراقبین آنها تمایل دارند با روشی سریع و آسان به جدیدترین یافته های پزشکی دست یابند. از جمله بیماری های مزمنی که افراد بسیاری با آن دست به گریبان هستند، بیماری های روانی و شاخص ترین آنها بیماری اسکیزوفرنی است. تعامل با بیماران اسکیزوفرنی گاهی چالش برانگیز بوده و لازم است مراقبین این بیماران دانش لازم در خصوص اصول مراقبت از این بیماران را کسب نمایند. کسب دانش نیاز به دسترسی به منابع معتبر و قابل استناد دارد. امروزه دسترسی آسان به اینترنت و فناوری اطلاعات، دریچه ای را برای افزایش دانش و آگاهی مراقبین بیماران اسکیزوفرنی ایجاد کرده است. بنابراین لزوم ایجاد وب سایتی که بتواند نیاز این بیماران، خانواده آنها و مراقبین سلامت را برطرف کند، کاملاً احساس می گردد. این مطالعه با هدف طراحی و ارزیابی وب سایت اسکیزوفرنی و تاثیر آن بردانش سلامت خانواده های مبتلایان به بیماری اسکیزوفرنی در شهر کرمان در سال ۱۳۹۵ انجام شد.

روش کار: این مطالعه یک مطالعه کاربردی است که به روش توصیفی- مقطعی در سال ۱۳۹۵-۱۳۹۶ در شهر کرمان انجام شد. ابتدا با استفاده از پرسشنامه نیمه ساختار یافته که قسمتی از آن نیز محقق ساخته می باشد نیاز اطلاعاتی خانواده های بیماران مبتلا به اسکیزوفرنی مشخص گردید. سپس با در نظر گرفتن نیاز اطلاعاتی بیماران وب سایتی با استفاده از نرم افزار ASP.NET طراحی شد و از نظر محتوا مورد تایید متخصصین قرار گرفت. سپس طی یک مطالعه تجربی با استفاده از پرسشنامه ساختار یافته دانش سلامت مراقبین بیماران قبل و بعد از پیاده سازی وب سایت، مورد بررسی قرار گرفت. روایی پرسشنامه های استفاده شده در این مطالعه توسط ۳ متخصص و پایایی آن ها نیز با استفاده از آزمون الفای کرونباخ با ضریب همبستگی ۰.۸ مورد تایید قرار گرفت. پس از طراحی وب سایت رضایت کاربران سنجیده شد، وب سایت به خانواد های بیماران اسکیزوفرنی و سایر افراد معرفی شد و از آنان خواسته شد تا طی بازه زمانی ۱ ماهه از وب سایت بازدید نمایند. میزان رضایت خانواده ها و سایر بازدیدکنندگان از وب سایت نیز با استفاده از پرسشنامه که درون وب سایت قرار داده شد، بررسی شد.

تجزیه و تحلیل داده ها توسط نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ و Excel و با استفاده از آمارهای توصیفی (شامل محاسبه فراوانی، درصد و میانگین) و تحلیلی (شامل Paired-Samples t-test) انجام شد.

نتایج: نتایج نشان می دهد ۹۰ درصد افراد مورد مطالعه به اینترنت دسترسی داشتند و بیشترین نیاز اطلاعاتی خانواده های بیماران اسکیزوفرنی در رابطه باشیوه درمان بیماران، اطلاعات کلی پیرامون بیماری و پیشگیری و دارویی می باشد. افراد بیان کردند تمایل زیادی به ایجاد یک وب سایت به منظور استفاده از اطلاعات پیرامون بیماری اسکیزوفرنی دارند. نتایج نشان داد تفاوت معنی داری بین میانگین کلی نمرات در قبل و بعد از پیاده سازی وب سایت وجود دارد ($p = 0.039$) و این میانگین بعد از استفاده از وب سایت (۵۴.۲۵) نسبت به قبل از استفاده (۴۹.۳) افزایش داشته است.

در این مطالعه نتایج حاصل نشان داد میانگین نمرات دانش سلامت در اکثر موضوعات تفاوت معنی داری داشت. در این بین بیشترین افزایش میانگین، در بعد از استفاده از وب سایت، مربوط به علامت شایع در بیماری اسکیزوفرنی (۴۰.۱۵ درصد)، نشانه های بیماری (۳۰.۱ درصد)، حداقل زمان تاثیر درمان دارویی (۳.۵ درصد)، بهترین راهکار به منظور بهبود وضعیت بیمار بعد از درمان دارویی (۲.۷ درصد) می باشد. این وب سایت دارای ۱۳ منوی اصلی است (معرفی، توانمندسازی بیمار، راهکارها، کنترل توهمات، کنار آمدن با بیمار، پاسخ به هذیان، ازدواج با فرد مبتلا به اسکیزوفرنی، ورزش، تغذیه، دانستنی ها، ارتباط با ما، درباره ما و خدمات ما) بود که منوی راهکارها دارای ۳ زیر منو و منوی دانستنی ها دارای ۴ زیر منو و خدمات ما نیز شامل ۳ زیرمنو بود. در طی بازه ۱ ماهه ۲۵۰۰ نفر از این وب سایت بازدید کردند که در نهایت از این تعداد ۱۳۸ نفر اقدام به تکمیل پرسشنامه نمودند.

نتایج مطالعه حاضر حاکی از آن بود که ۸۶ درصد (۱۱۹ نفر) از کاربران استفاده از وب سایت را آسان ذکر کرده اند و ۶۸ نفر (۴۹ درصد) از کاربران نیز سرعت دسترسی به وب سایت را خوب ارزیابی کرده اند. همچنین از نظر اکثریت پاسخ دهندگان ۱۲۵ نفر (۹۰.۵ درصد) عنوان کردند که وجود چنین وب سایتی برای بیماران اسکیزوفرنی مفید است.

بحث و نتیجه گیری: بیماری اسکیزوفرنی به عنوان شدیدترین اختلال روانی است که این بیماری از نظر اقتصادی بر جوامع و کیفیت زندگی افراد و خانواده ها تاثیر می گذارد. در صورتی که خانواده های بیماران درمورد بیماری شان کسب دانش نمایند و آگاهی لازم در زمینه این بیماری، از جمله: تغذیه و شیوه برخورد با بیماری و دستورات دارویی را داشته باشند، می توانند در فرایند درمان و بهبودی نقش موثری را ایفا کنند. از آن جایی که کاربران زیادی اطلاعات پزشکی مورد نیاز خود را در محیط وب سایت جستجو می کنند و این اطلاعات بر تصمیم گیری آن ها تاثیرگذار است

در نتیجه ارائه اطلاعات صحیح و جامع و قابل درک در این راستا از اهمیت ویژه ای برخوردار است. نتایج مربوط به مطالعه نیاز سنجی به منظور ایجاد یک وب سایت تخصصی بیماران اسکیزوفرنی (schizo.knrc.kmu.ac.ir) مورد استفاده قرار گرفت. سپس با استفاده از این وب سایت به خانواده های بیماران اطلاعات لازم در رابطه با بیماری اسکیزوفرنی ارائه گردید. در نهایت دانش سلامت قبل و بعد از پیاده سازی وب سایت مورد ارزیابی قرار گرفت. به طور کلی نتایج یافته ها ی این بخش نیز نشان داد میانگین نمرات دانش سلامت در اکثر موارد تفاوت معنی دار داشت که در این بین بیشترین میزان افزایش میانگین پس از استفاده از وب سایت مربوط به علامت شایع در بیماری اسکیزوفرنی، نشانه های بیماری حداقل زمان تاثیر درمان دارویی می باشد. در این مطالعه نتایج رضایت سنجی کاربران از وب سایت نشان داد که کاربران از کیفیت خدمات ارائه شده توسط وب سایت رضایت داشتند و چنین وب سایتی را برای بیماران اسکیزوفرنی مفید دانستند. هم چنین کاربران متقاضی افزودن بخش های تعامل با بیماران و خانواده های بیماران و معرفی پزشکان متخصص در حوزه بیماری اسکیزوفرنی و اخبار و دستاوردهای علمی روز در این زمینه بودند.

کلیدواژه : اسکیزوفرنی، ارزیابی، بررسی، سواد سلامت، طراحی، وب سایت

Developing and evaluation of Schizophrenia website and assessing its impact on health knowledge of families of Schizophrenia patients.

Abstract

Background and objectives: The rapid growth of information technology and the expansion of the Internet across the globe lead to human societies faster access to information. Meanwhile, medical findings have become more prominent due to the importance of application in human life. Both patients and their providers tend to get the latest medical findings with a quick and easy way. One of the chronic diseases that many people encounter with them are mental illnesses, and the most common is schizophrenia. Interaction with patients with schizophrenia is sometimes challenging providers. Caregivers of these patients should have the necessary knowledge about the principles of care for these patients. Acquiring knowledge requires access to credible and cited sources. Today, easy access to the Internet and information technology has created a way to increase knowledge and awareness among protector of schizophrenic patients. This study aimed Developing and evaluating of Schizophrenia website and assessing its impact on health knowledge of families of Schizophrenia patients. in Kerman city in 1395.

Methods:

This study is an applied study which was done by the descriptive-sectional method in Kerman city, in 1395- 1396. Firstly, by a semi-structured questionnaire, the information needs of the families of patients with schizophrenia were identified. Then, considering the patient's information needs, the website was designed using ASP.NET software and was approved by the experts in terms of content. Then, in an experimental study, using the structured questionnaire, health knowledge of protector before and after the implementation of the website was examined. The validity of the used questionnaires in this study was evaluated by three experts and their stability was confirmed by using Cronbach's alpha coefficient with correlation coefficient of 0.8.

After website design, user satisfaction was measured, the website was introduced to the families of schizophrenia patients and others, and they were asked to visit the website for a period of 1 month. The satisfaction of families and other visitors from the site was also examined using a questionnaire placed on the website. Data analysis was done by SPSS and Excel soft wares using descriptive statistics (including abundance calculation, percentage, and average) and analytical (including paired-samples T-test).

Results:

Results show that 90% of the subjects have access to the Internet and the most information need of the families of schizophrenic patients were regarding the treatment of patients, general information on the disease and prevention and medication. People have expressed a strong desire to create a website for the purpose of accessing to information about schizophrenia. The findings showed that there is a significant difference between the overall average scores Health knowlege before and after the implementation of the website ($p = 0.039$), and this average increases after using the web site (54.25) compare to before using it (49.3).

In this study, the results of the findings indicated that there was a significant difference between the mean scores of health knowledge in most of the subjects. Meanwhile, the highest average score, after using the website, was related to the score subjects obtained regarding common symptom of schizophrenia (4.15%), disease symptoms (3.1%), minimum time for the effect of medicinal therapy (3.5%), the best way to improve the condition of the patient

after medical treatment (2.7%). This website has 13 main menus (introduction, patient empowerment, strategies, illusion control, patient compliance, response to delirium, elusions, marriage with patients with schizophrenia, exercise, nutrition, what you need to know, communication with us, about us and our services). The strategies menu included 3 sub-menus and the menu what you need to know has 4 sub-menus and our services include 3 sub-menus. During the 1 month period, 2500 people visited this website, and 138 people completed the questionnaire. Findings of the present study indicated that 86 percent (119 person) of users indicated ease of use of the website, and 68 person (49 percent) of users also were satisfied with the speed of access to the website. In addition, the majority of respondents, 125 users (90.5%), said that the existence of such a website is beneficial for schizophrenic patients.

Conclusion:

Schizophrenia is considered to be the most severe psychiatric disorder that affects the quality of life of individuals and families. If families of patients become aware of their illness and have the necessary knowledge about the disease including: nutrition and the way to deal with the disease, medication treatment, and etc., they can play an effective role in the treatment and recovery process. Since many users search for their medical information in the website environment and this information affects their decision making, in this regard, it is important to provide accurate, comprehensive, and understandable information. The results of the need-assessment study were used to create a specialized website for schizophrenia (schizo.knrc.kmu.ac.ir). By using this website, information was provided to the families of patients about schizophrenia. Finally, health knowledge was evaluated before and after the implementation of the website. Generally, the findings of this section showed that in most cases the average score of health knowledge had significantly improved. The highest increase of the scores were related to the score subjects obtained in common symptom in schizophrenia, the symptoms of the disease, the minimum duration of medicinal therapy. In this study, the results of user satisfaction from the website showed that users were satisfied with the quality of services provided by the website and found it useful for schizophrenic patients. Also, users had requested the addition of the following sections regarding interaction with patients and patients' families and the introduction of specialists in the field of schizophrenia, news and scientific achievements in this field.

Keyword: Schizophrenia, Evaluation, examining, Health knowlege, Design, Website.